

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum II. Decretalium, Per Triginta Titulos Distributum, In Quo Agitur
De Judiciis, Foro Competenti, Libelli Oblatione, Mutuis petitionibus, ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1708

§. I. De variis accidentibus possessionis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73001](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73001)

ergo habere intentionem ita detinendi, ut velit ab aliis pro domino talis rei haberi, ac proinde posse disponere instar veri domini, & saltem quoad externam apparentiam, videri dominus.

948. Not. 3. dari quasdam rerum detentiones, quibus leges *resistunt*; quasdam, quibus *non*; illæ sunt, quibus non tantum non assistunt, tribuendo illis aliquam vim ad aliquem juris effectum; sed etiam nolendo, ut eum habeant; istæ verò, quibus quidem non assistunt, tribuendo illis vim aliquam inducendi certos effectus; non tamen etiam nolunt, ut illis competant, positis certis conditionibus; primo modo se habet corporalis detentio rei Sacræ ad finem eam usucapiendi; nam in ordine ad hunc finem leges positivè nolunt eis talem detentionem prodesse; secus, si secundo modo, ut constabit in seqq. & hæc non resistantia legis intelligitur *per juris adminiculum* in definitione possessionis facti.

949. Ex hoc not. 4. ad acquirendam rei possessionem non sufficere possessionem naturalem, & civilem etiam simul sumptam, nisi adjunctum habeat adminiculum juris, vel positivum (nimirum positivè comprobantis talem rei detentionem corpore & animo factam) vel saltem negativum, nimirum non resistantis ei, ut num. præced. exposuimus. Ex hoc defectu fit, quod præscriptio, quæ ponitur inter emolumenta possessionis, nunquam procedat in Laico, etiam corpore, & animo detinente rem Sacram; cum enim præscriptio sine possessione non procedat, ut dicemus infra; talis autem detentio nullatenus possessio fit, cum careat juris adminiculo, tam positivo, quàm negativo, ut dictum est, tali casu nunquam procedet præscriptio.

950. Dices: datur in multis locis possessio, quam *civilissimam* vocat Lessius *l. 2. c. 3. n. 48.* quæ fit solâ legis civilis dispositione, absque ullo corporis, vel animi adminiculo, etiam nesciente eo, qui incipit possidere. Cum enim modus acquirendæ possessionis juri humano subjaceat, interdum, teste Covar. *l. 3. Variar. c. 5. n. 6.* transfertur possessio absque ulla vera, vel ficta apprehensione, quando scilicet id leges decernunt: ergo non est de ratione possessionis, quod fiat corpore, & animo.

Resp. nos agere de possessione in ordine ad effectus, qui ei tribuuntur *jure Romano*; non autem, alio; deinde, in hoc casu facile responderetur, intervenire apprehensionem *fictam*, juris sic disponentis auctoritate; his præmissis:

e. I.

De variis accidentibus possessionis.

951. Complures possessiones sub nominibus planè diversis à nonnullis referuntur, etsi omnes reduci possint ad præmissas artic. præced. Videntur autem diversificari nominibus, propter particulares effectus, quos, prout affectæ certis circumstantiis pariunt; & cum frequens eorum mentio in jure fiat, hoc loco exponendæ. Possessio igitur, quæ *precaria* dicitur, est, quæ conceditur ad preces, ut tamediu duret, quamdiu patitur, qui concessit. Hinc *precario possidere* est tamediu habere, quamdiu patitur, qui possessionem precariam concessit; sumitur ex Azorio *tom. 1. l. 1. c. 4. lit. D. Immemoriales possessio*, authore Molina *D. 76.* est illa, cujus initium excedit memoriam Senum, qui modò sunt, etiam ex auditu, & traditione suorum Antecessorum, quamvis constet eam cœpisse post longissima tempora.

952. *Momentanea* possessio, de qua agit *L. 1. C. si de momentanea possess. fuerit appell. juxta Jacobum Spiegel. in lexico, V. eod.* est ea, quæ brevi tempore retenta est; juxta Alex. Scot. *V. eod.* dicitur, quia licet obtineat aliquis in possessione, tamen continuo elapso momento succumbere poterit in judicio proprietatis; gloss. *ad L. cit.* sic habet: *dicitur momentanea possessio*, quia apta est durare per momentum: & sic aptitudine, ut hic, & *Instit. de lege Aquil. §. his autem verbis*; vel ideo, quia in ea tractatur de possessorio momento: ut quoto tempore anni possederit olim; hodie de tempore litis contestationis. *Lucrativa* possessio habetur *L. 2. ff. si quis omnia causa*, dicitur illa, quam ex lucrativa causa quis adeptus est. *Lucrativæ causæ* sunt *hereditas, legatum, fideicommissum, mōr.*

mortis causa donatio, & alia, quæ relinquantur in ultima voluntate.

953. *Pacifica possessio* est, quæ habetur sine ulla lite: unde *possidere pacificè beneficium*, juxta regulam Cancellariæ de triennali possess. est idem, ac, illud *possidere re absque ulla lite*, ut colligitur ex Azorio p. 2. l. 7. c. 35. sic dicitur *possidere inconcusse*, id est, pacificè, c. *Cum venissent*, de in integrum restit. Unde inconcussum jus possessionis, L. *non ideo*, C. *de libera causa*. Deinde *non concussa*, & *continua possessio*, L. *quicumque*, C. *de 60. quæ lib. Decretalis possessio*, quæ facti est, & *extraordinaria* vulgò vocatur, ab eo nomen accepit, quòd potissimum à decreto pendeat, suamquè substantiam accipiat, ut monet Alciat. ad L. *de lata. ff. de verb. signif.* Apud eundem cit. loco *edictalis possessio* est illa, quam ordinariam vocamus, & quæ jus tribuit. Alex. Scot. V. *Bonorum possessio* extraor. dicit possessionem edictalem esse, quæ ex *edicto prætoris mortui* constituitur: *Decretalem* esse, quæ à vivo prætore dècernitur.

954. *Extraordinaria possessio* est, quæ nomine caret, jus non tribuit instar Carbonariæ, datur sine causa cognitione, & competit his, qui ex lege, Senatusconsulto, & Constitutionibus Principum, tam ex testamento, quam ab intestato veniunt, scilicet, ut, cum aliquis vult succedere patri suo, quem ab intestato decessisse invenit, petit sibi hanc bonorum possessionem concedi. *Ordinaria possessio* extraordinariæ opponitur, & jus tribuit, sicut edictalis; ac non habetur per decretum vivi prætoris, Judicis, aut Principis. *Carbonaria possessio* sic appellata à Carbonio inventore est illa, per quam filius impubes, volens succedere in bonis Patris ab intestato, tanquam proximior vel rumpere testamentum, aut dicere ipsum nullum ipso jure, cum objicitur sibi controversia bonorum, & filiationis, vel movetur quæstio status (puta quòd sit servus) petit per Carbonianum possessorem institui: & controversiam motam de bonis, aut filiatione, & quæstionem status usque ad tempora pubertatis suæ differri. *Fiduciaria* apud Bud. in l. *Posser. de orig.*

Tom. II.

jur. dicitur à fiducia, & est, quæ sub manu regia possidetur; quasi fide data accepta sit.

Bonorum possessio accipitur pro jure hæreditario, quod cum prætoris decreto acquiritur: ut, tametsi res ipsas hæreditarias possideamus, bonorum tamen possessionem, id est, jus ipsum à Judice impetrare nobis necessarium sit, unde nihil differt ab ea hæreditate, nisi quòd hæreditas solo animo aditur; at bonorum possessio, ut acquisita videatur, jus dicentis officium requirit: est autem inter *bonorum possessorem*, & *hæredem* differentia, quòd *bonorum possessor*, de jure prætorio; *hæres*, de jure civili succedat. Imò est discrimen *inter bonorum possessorem*, & *possessorem bonorum* (sola enim transpositio verborum significationem variare potest) quia *bonorum possessor* est ille, cui ad exemplum hæredis bona defuncti jure prætorio decernuntur: at *possessor bonorum* est, qui rem aliquam possidet; ita Spiegel. V. eod. horum terminorum expositionem fuse tradit Benedictus Pezreya in Elucidario l. 2. *elucid. 5. à m. 707.*

Not. autem 1. apud juristas adhuc esse voces alias, & modos loquendi spectantes ad possessionem; hinc *possidere in creditum*, ut habetur L. *à Divo. §. si pignora. ff. de re judic.* dicitur, qui in possessionem pignorum debitoris ex decreto prætoris missus est; sicut *in creditum ire* dicitur, non qui rem suam, seu certam speciem vindicat; sed qui in personam agit, ut sibi satisfiat, L. *procuratoris, §. pen. de trib.* Quamvis frequenter pro credere simpliciter accipiat. *Possidere pro hærede*, ut notat gloss. in L. *pro hærede. ff. de petit. hæred.* tribus modis dicitur: primò quando possidet procurator hæredis pro ipso hærede; secundò, quando possidet, qui putat se esse hæredem verum, cum verus hæres non sit. Tertiò quando etiam possidet, qui verus est hæres. *Possidere pro possessore* apud Alex. Scot. V. eod. dicitur ille, qui ita possidet, ut sciat se nullam causam justam possidendi habere, atque adeò si intetrogetur, cur possideat, vel quomodo, nullam reddat rationem, cur possideat, sed respondeat, *possideo.*

H h

Pos

957.

Possidere pro indiviso, vel aliter habere rem *pro indiviso*, est aliquam rem ita possidere, ut nullam partem in ea habeat ab aliis divisam, vel, ut nulla sit pars, quam possideat separatim, seu divisim. Unde, quando duo homines possident rem unam pro indiviso, neuter possidet partem aliquam separatim ab alia, sed uterque possidet totum, quamvis non totaliter. Notat Molina *tom. 2. D. 371. §. Duo hoc loco*, duobus modis posse duos *condominos* habere rem pro indiviso. 1. si dominia sint diversæ rationis, qualia dantur in proprietario, & emphyteuta; nempe dominium directum in illo, & dominium utile in hoc; tunc enim unusquisque eorum est dominus totalitate rei, in quam totam habet suum dominium, sed partialitate dominii; quia ex illis duobus dominiiis tanquam partibus coalescit unum dominium plenum. 2. si dominia sint ejusdem rationis, ita ut res quoad partes integrantes, aut æstimationem, sit inter utrumque dividenda; quo pacto hæredes, & focii, sunt domini bonorum hæreditatis, aut qui Societate possident, antequam res inter eos dividantur. Tunc etiam, qui rei pro indiviso sunt domini, totius rei domini sunt, tametsi non totaliter dominii totalitate. An verò partis appellatione res pro indiviso significetur? affirmativè resolvitur *L. rectè, §. ult. de verb. sign.*

958.

Not. 2. *possidere*, & *esse in possessione*, differre, ut ex *L. Si quis ante, §. 1. ff. de acqu. possess.* tradunt Rebuff. *Regul. de public. resig.* gloss. 13. & Barbosa, *de appell. verb. 207. n. 1.* nam verbum *possidere* refertur ad solam veram, & propriam possessionem; at verò *esse in possessione* ad tentionem simplicem. Sic colonus ex eo, quòd rem detineat, dicitur *esse in possessione*, licet non *possideat*; item, qui mittuntur in possessionem causa rei servandæ, & quicumque profitentur se alieno nomine possidere, dicuntur *esse in possessione*, quin verè possideant. Illud etiam hic notandum; res *incorporales* (ut sunt jura, nomina, & similia) cum non possint corporaliter apprehendi, non dici propriè *possideri*; sed solum *quasi possideri*.

959.

Quærun aliqui, an Creditor, qui pignus se tenet pignus, dicatur illud *possidere* saltem naturaliter, & non alieno, sed nomine suo? si negatur? in contrarium afferunt *L. Si rem 9. §. 2. L. pignore 22. §. si prado, L. cum & sortis 35. §. 1. ff. de pignorat. action.* si affirmes? inferunt, ergo ad possessionem non requiritur animus rem habendi *ut suam*, sed sufficit animus habendi eam *sibi*, citra affectum dominii; propter jus aliquod competens in illam rem. Sed negandum est, quòd Creditor pignus possideat nomine suo, & non alieno. Creditor enim, qui pignus accepit, possessor non est, tametsi possessionem habeat, aut sibi traditam, aut precario debitori concessam, ut dicitur *L. penult. §. Creditor. ff. qui satisfacere cog. & L. 13. ff. de Usucapionib. pignori rem acceptam usu non capimus, quia pro alieno possidemus*; nimirum, non nomine nostro; sic Castropal. *part. 7. de jure & just. D. unic. p. 24. §. 1. numer. 4.*

960.

Aliquo tamen sensu videtur concedi posse, pignus esse Creditoris; nimirum ad certos effectus, propter quos pignus traditur, ut notat Haunoldus *tom. 1. de Just. iv. 3. n. 209.* ut verificetur Dominium pignoris, cum furatur pignus, furari rem alienam. Feudatarius verò, emphyteuta, & usufructuarius possessionem; seu quasi possessionem habent feudi, emphyteutis, & usufructus quoad utile dominium; at quoad rem ipsam in feudum, emphyteusin, seu usumfructum datam, non ipsi, sed proprietarius tenet possessionem, quia ejus nomine possident. Ad ea verò, quæ sunt in contrarium, negandum est, Creditorem possidere pignus nomine suo; nam etiam Colonus, Depositarius, vel Commodatarius attribuitur naturalis possessio *L. 2. §. 1. ff. pro hærede, vel possessore*; & tamen isti non nisi alieno nomine possident; quæ possessio est talis solum abusive. Hinc dici potest, leges attribuentes Creditori possessionem pignoris, posse intelligi *de jure detinendi pignus* alieno nomine, quod habet adversus debitorem; quale jus non habet servus aut

aut filius familias, aut procurator, aut precario possidens; & ideo, quatenus possidet hoc jus suo nomine, potest dici possidere etiam pignus suo nomine, hoc est, in suum bonum, & sui debiti securitatem: in quem finem etiam illi interdictis succurritur L. 1. C. de pratorio pig. ibi: ei recuperationem donamus.

961. Ex dictis colligitur discrimen inter possessionem juris, & facti; nam licet utraque sit possessio verè juridica; illa tamen est possessio cum jure insistendi rei; ista, sine jure insistendi, ut notavimus in præmissis; ubi nota per *insistentiam* hic aliud non intelligi, quàm simplicem, seu nudam detentionem, ut notat Pereyra in Elucidat. n. 711. *quæ insistentia*, seu *detentio*, si fiat jure investiente insistenti legitimum potestatem utendi re detenta directè in commodum libertatis propriæ, propriè constituit possessionem juris, ut diximus n. 942. si autem *sine assentia*, non tamen *cum resistentiæ juris*, erit juridica possessio facti: si jure non tantum non assistente, sed etiam resistente, erit mera materialis detentio; non autem juridica possessio ex n. 948.

962. Præter hæc not. quando dicitur, quòd possessio sit apprehensio rei facta corporis, animi, & juris adminiculo, non tam definiri *possessionem*, quàm actum, quo illa comparatur. Hinc *possessio*, objectivè est ipsa detentio rei prius apprehensæ, corpore, animo, & juris adminiculo, vel cum, vel sine jure insistendi. *Detentio* autem, quæ ex corporali apprehensione nascitur, *naturalis* dicitur; quæ verò ex insistentia rei, tanquam propriæ, *civilis* appellatur. Hæc autem possessiones quandòque separantur, aliquando conjunguntur. Nam si post acceptam possessionem fundi ab eo corporaliter discedas, alius autem subingrediatur, animo illum habendi tanquam suum, possessio naturalis à civili separatur, ut habetur L. clam possidere, & qui ad nundinas, ff. de acquirend. possess. ibi: qui ad nundinas profectus neminem reliquerit; & dum ille à nundinis redit, aliquis occupaverit possessionem, videri eum clam possidere, Labeo scribit. Retinet ergo possessionem is, qui ad nundinas abiit. Tali enim casu sic ingressus possessionem naturalem occupavit, aliter autem solam civilem retinet. Si autem redux dejicias il-

Tom. II.

lum à detentione rei, rursus & naturalem, & civilem possessionem habes; at si vel non audeas illum à comparata possessione depellere, vel voluisti, sed exequi non valuisti, alter & naturalem, & civilem possessionem, injustè tamen comparat, per dict. L. clam, §. Verum, ibi: verum si revertentem Dominum non admiserit, vi magis intelligi possidere, non clam; ubi L. 7. statim subjungitur: si dominus nolit in fundum reverti, quòd vim majorem vereatur, amisisse possessionem videbitur; & ita Neratius quoque scribit.

Not. 2. quòd quis possit rem dupliciter possidere, vel per se ipsum, vel per alium; per se ipsum possidet, si rem, cujus habet dominium, apud se retineat; per alium verò, si ab alio, nomine ipsius retineatur; prout retinetur à commodatario, pignoratario, depositario, qui rei retenti nullam etiam naturalem possessionem habent, sed omnis possessio est apud illum, à quo commodatum, pignus, & depositum acceperunt juxta dicta à n. 959. Hinc, si Dominus fundi, quem naturaliter, & civiliter possedit, ab eo discedat, nec alium sui loco custodem constituit, consequenter nec per se, nec per alium corporaliter possidet, amitter possessionem naturalem, si alius interim eum occupet, ut diximus prius: quia tamen iniquum foret, si hoc ipso possessionem etiam civilem diceretur amisisse (sic enim nemo verè unquam quidquam ufucaperet, aut præscriberet) ideo dicitur Titius adhuc possidere civiliter, quia possessio civilis solo animo retinetur, etiam sine possessione naturali; & in æstimatione morali in ordine ad effectus possessionis, perinde est, ac si physice, & corporaliter possideret; Excipere, nisi possessione naturali amissa, deponeret animum recuperandi; tunc enim, ut dictum est ex L. 7. etiam amitteret possessionem civilem; tam diu autem non censetur animum deposuisse, dum præparat media ad alterum expellendum, conquiando v. g. focios, scribendo milites, si recuperatio exigat, & illi jus scribendi competat, nisi sit longè inferior invasore.

963.

Hh 2

§. II.